

Nordkalottfolket
Tyttebæravn 6
9514 Alta

Det kongelige klima- og miljødepartement
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo

Alta 19.09.2013

Høring – Forslag til endringer i lov om motorferdsel i utmark, ref 14/523

Nordkalottfolket har 3 representanter på sametinget. Vi ser at sametinget som organ er nevnt som høringspart, men ikke eneltlister/partier. Vi velger likevel å komme med våre innspill, da vi ser at høringslisten er mangelfull. Det er lang erfaring i bruk av scooter og ATV i Troms og Finnmark, og dette danner grunnlag for mye av våre anmerkninger. Vi har ikke gått gjennom alle detaljer i endringene, men ønsker å berøre enkelte punkter.

Snescooteren og ATV er et viktig fremkomstmiddel i nord, det skaper bolyst og gir oss tilgang på fiskevann, naturgleder og mange naturressurser. Ikke minst er fremkomstmidlene viktig for mange naturnæringer. Naturen er en viktig del av identiteten til folk i nord og i distriktene i Norge, og fremkomstmidler er dermed uhyre viktig. Pga det svært strenge regelverket, er det en knapphet på ressurser (tilgang til fiskevann etc), og mange fiskevann opplever «tusenbrødring» og dårligere kvalitet som følge av at det fiske vår besteforeldregenerasjon kunne gjøre som det av matauk og utmarksnæring, forsvant med innføringen av en svært streng lov. Scooteren og ATV er også viktig som fremkomstmiddel for å opprettholde den tradisjonelle sankingskulturen og det levesettet som er så viktig for oss i nord: høste av naturen.

Viktige interesser utelatt fra høringen

Vi ser av høringslisten at miljøvernorganisasjoner og andre med interesse er inkludert i høringen, mens ingen scooterbrukernes foreninger er tatt med. Dette er det samme som å be om et ensidig og skjevt bilde av både interessen for og viktigheten av scooterkjøring, men gir også et skjevt bilde av hvilke konsekvenser de ulike endringene vil få. Heller ikke ser vi at viktige næringsinteresser som Hanen, som organiserer innlandsfiskere, er bedt om å invitert til å avgi høring i denne saken. Innlandsfiskere lider av diskriminerende regelverk.

Løyper til turistkjøring/fornøyleskjøring rangerer lokalbefolkningen som mindre verdt, og gjør at folk utenfra kan kjøpe seg til rettigheter lokalbefolkningen ikke har.

Vi er sterkt bekymret for forslaget om å åpne for løyper for turistkjøring hvis dette innebærer en utestengelse av lokalbefolkningen i enkelte løyper til fordel for kun turister, og ber regjeringen tenke seg nøye om før man tillater dette. Dette er et prinsipp som bryter all form for sosial bærekraftighet.

Å tillate turistløyper oppfatter vi som overgrep mot befolkningen. Som lokalbefolkning må vi hele tiden «ta til takke» med de få løypene som finnes for fellesskapet, og er helt prisgitt fylkesmannen for å kunne dra og fiske på de vannene vi tradisjonelt har fisket på. Svært mange vann blir ikke brukt fordi det ikke er lov å kjøre dit lovlig. Ved å åpne for turistkjøring til disse vannene, gir man et klart signal til befolkningen at de har mistet sin verdi, og vi velger å gi lokalbefolkningens naturgoder til fremmede utenfra. Det betyr at man innfører et prinsipp om at folk utenfra kan komme og kjøpe seg naturperler som lokalbefolkningen ikke har tilgang til. Det vil være helt forkastelig å forlange at lokalbefolkningen skal kjøpe en organisert tur fra et turistselskap, som kanskje er drevet av naboen.

De som kommer for å være med på turer med motordrevne kjøretøy, har ikke behov for andre løyper enn lokalbefolkningen. De er helt klar over at det er motordur der de kjører, og kan ikke forvente å få beholde områder helt for seg selv. Å stenge et område for lokalbefolkningen og deretter si at alle

dere utenfra, dere får lov å kjøre – det strider i mot alt vi er opplært til her i nord. Det vil være svært provoserende hvis fremmede er de eneste som har lett tilgang til flotte fiskevann, mens vi lokalbefolkning må stå som leilendinger langt unna og se på.

I et bærekraftighetsperspektiv er dette svært negativt. Bærekraft er ikke bare økologi og økonomi, det omfatter også mennesket og et samfunns- og sosialt element.

Vi ber om at departementet åpner for at man enklere kan få til flere løyper, men at løypene er åpne for alle. Ved å heller tillate at man kan kjøre inntil 300-500 meter ut fra løypen for å raste, vil man ha gitt både lokalbefolkningen og turister/turoperatører gode muligheter for å finne et fredelig sted å slå opp leir.

Diskriminering av utmarksnæringen

Reindrift er en utmarksnæring som har eksistert i mange hundre år. Landbruket har også eksistert svært lenge. Annen utmarksnæring som sanking av bær og urter, fiske og snarefangst har eksistert i tusener av år. Mens reindriftsutøvere og bønder kan kjøre fritt på fjellet med begrunnelse i sin naturbruk og næring, er andre utmarksutøvere definert som at de ikke driver næring (§ 4c, siste ledd). Når det finnes utmarksutøvere med omsetning over 1 million innenfor bær-sanking, fiske og urtesanking, frarøver man en hel næring muligheten til å drive på forutsigbar vis og med like vilkår som andre. Vi har store utøvere innenfor fiske både i nord og sør. Dette er en diskriminering av utmarksutøvere som har gjort at en hel næring er i ferd med å dø fullstendig ut, det er kun et fåtall utøvere igjen, de fleste med beskjeden omsetning. Denne har dødd ut med inntreden av motorferdselloven.

Vi ber om at man må likestille alle utmarksnæringer og gi de like vilkår mtp kjøring til arbeidsplassen sin. På den måten kan man få tilbake den bærekraftige og tradisjonelle utmarksnæringen som har vært så viktig i over hele landet, og som er spesielt viktig i samiske områder. Vi foreslår derfor at Motorferdsellovens §4 c endres til å lyde:

- c) nødvendig person- og godstransport til og fra faste bosteder og i jordbruks-, skogbruks-, **utmarks-**, og reindriftnæring.

Loven er da fortsatt sterkt begrensende, men man fanger opp de som har utmarksnæring og fiske som levebrød og gir de like vilkår som landbruks, reindriftnæring og skogsnæring.

Vi ber om at departementet tar hensyn til dette i utformingen av nytt lovverk.

Med hilsen
Nordkalottfolket

Toril B. Kåven
Leder

Kjetil Romsdal
Nestleder